

Sygn. akt I CSK 388/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku B. K.
przy uczestnictwie G. W. , A. W. i A. W.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 stycznia 2016 r., sygn. akt V Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczyni B. K. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 stycznia 2016 r., sygn. akt V Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz

szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.).

Skarżąca przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanych naruszeń prawa procesowego i materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazała, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

Poprzednie postanowienie Sądu Okręgowego oddalające apelację uczestniczki G. W. od postanowienia Sądu Rejonowego uwzględniającego wniosek o zasiedzenie, Sąd Najwyższy uchylił i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania postanowieniem z dnia 16 października 2015 r., I CSK 885/14. W uzasadnieniu stwierdził, że jakkolwiek o kasatoryjnym orzeczeniu zadecydowało uchybienie przepisom prawa procesowego, to w świetle podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia art. 172 k.c. w zw. z art. 336 k.c. i art. 348 k.c. dotyczących tego, czy wnioskodawczyni była od dnia 4 marca 1979 r., tj. od śmierci A. W. posiadaczem samoistnym siedliskowej części nieruchomości, czy też jej posiadanie miało charakter zależny, zwrócił uwagę, iż w wypadku zmiany posiadania zależnego na samoistne ciężar dowodu, że zmiana taka nastąpiła, spoczywa na posiadaczu i w takiej sytuacji nie korzysta on z domniemania, które jest ustanowione w art. 339 k.c. Zatem zmiana charakteru posiadania musi zostać zmanifestowana w sposób nie budzący wątpliwości wobec otoczenia i w stosunku do samego właściciela.

Sąd drugiej instancji rozpoznając ponownie sprawę zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji i wniosek o stwierdzenie zasiedzenia oddalił uznając, że zamanifestowanie przez wnioskodawczynię zmiany charakteru posiadania z zależnego na samoistne w złej wierze nastąpiło najwcześniej w 1995 r. tj. od momentu rozpoczęcia płacenia przez nią podatków we własnym imieniu i po opuszczeniu nieruchomości przez dzierżawcę S. M., który taką umowę w odniesieniu do części nieruchomości składającej się z działki nr 25 miał zawartą jeszcze za życia właścicielki A. W.. Z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia wynika, że S. M. przed opuszczeniem przedmiotowej nieruchomości nie poczuwał się za samoistnego posiadacza i co istotne wykorzystywał przy hodowli trzody chlewnej pomieszczenia gospodarcze zlokalizowane na tej części działki siedliskowej, której dotyczy wniosek B. K. o zasiedzenie. W związku z tym, że dzierżawca korzystał z tej nieruchomości niezależnie od posiadania przez wnioskodawczynię i nie był przez nią ograniczany, to nie mogła mieć silniejszego od niego posiadania. Innymi słowy, skoro wnioskodawczyni nie zamanifestowała w stosunku do dzierżawcy do momentu opuszczenia przez niego tej nieruchomości swego władztwa np. poprzez zażądanie płacenia czynszu, ewentualnie opuszczenia tej części nieruchomości, której dotyczy wniosek o zasiedzenie i przeniesienia prowadzonej przez niego działalności hodowlanej na pozostałą część nieruchomości. Od opuszczenia nieruchomości przez dzierżawcę wnioskodawczyni mogła być traktowana jako samoistny posiadacz w złej wierze, jednak od tego momentu nie upłynął wymagany 30 letni okres posiadania.

W kontekście przedstawionego przez Sąd drugiej instancji stanu faktycznego i dokonanej subsumcji prawa materialnego brak jest podstaw do uznania, iż skarga kasacyjna wnioskodawczyni jest oczywiście uzasadniona.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.